

Länsstyrelsen
Värmland

Riksintresse för kulturmiljövården

Eda skansar

Områdesnamn:	Eda skansar
Områdesnummer:	K 5
Kommun:	Eda
Socken:	Eda

Sammanfattning

Innehåll:

Försvar. Gränsbefästning 1600-tal.

Urvalsmotiv:

Vetenskapligt/Pedagogiskt. Befästningssystem med fyra välbevarade skansanläggningar vid gamla riksgränsen mot Danmark-Norge från orostiderna 1657-1809.

Beskrivning

Eda skans, belägen på krönet av en höjdrygg 300 m väster om vägen mellan Åmotfors och Charlottenberg, anlades först såsom ett befäst fältlager 1657. Därefter har den i olika omgångar blivit ombyggd och förstärkt, särskilt under Karl XII:s norska fälttåg 1716-18, då den utgjorde en viktig stödjepunkt i det svenska försvaret. Ännu en gång, 1808-09, ägde skansen betydelse ur militär synpunkt. Senare fick den förfalla, men restaurerades 1939-40 och vårdas nu som ett historiskt minnesmärke. Väster om huvudskansen, men i samma befästningssystem, ligger ytterligare tre skansar de så kallade ettans, tvåans och treans skansar.

Kulturhistoriskt värde

Landets sannolikt bäst bevarade skans och befästningssystem från den gamla riksgränsen mot Danmark-Norge och de återkommande gränstvisterna och krigshandlingarna åren 1657-1809. Befästningsverket markerar västra Värmlands roll som gränsbygd.

Hot

Ej specificerat.

Skydd

- Skansar och minnesstenar utgör fornlämningar enligt Kulturminneslagen (KML).
- Huvudskansens gränser är fastställda vid lantmäteriförrättning.

Avsikter och åtgärder

Fortsatt statlig fornvård. Nybebyggelse inom befästningarnas siktfält undviks helt.

Riksantikvarieämbetets värdetext (1996):

Motivering:

Befästningar som är ett av landets bäst bevarade gränsbefästningssystem.

Uttryck för riksintresset:

Fyra skansanläggningar med den 1657 uppförda, 1717 och 1808 förstärkta huvudskansen, samt tre vid det senare tillfället anlagda stödskansar. Renoverades under andra världskriget.

I området ingår även:

-

Övrigt

Riksintresset Eda skansar överensstämmer i stort med kulturmiljön Eda skansar (344) enligt kulturmiljöprogrammet för Värmlands län.

Referenser

-

Ändringsinformation

Datum:	Kommentar:
2007-11-05	Huvuddelen av informationen hämtad från 1988 års beskrivning av riksintressen i Värmlands län.
2007-12-10	Beskrivningen av områdets skydd ändrad till aktuella förhållanden och gällande lagstiftning.